Ба Шурои диссертатсионии 6D.KOA-068-и назди Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ (Ҷумҳурии Тоҷикистон, 734003, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 121)

Тақриз

ба автореферати диссертатсияи Ғафорова Таҳмина Сатторовна дар мавзуи «Воситаҳои забонии тасвири бадеӣ дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ (дар асоси «Ёддоштҳо»-и Садриддин Айнӣ)» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илми филология аз рӯйи ихтисоси 10.02.20 – Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ пешниҳод шудааст.

Таваҷҷуҳ ба пажуҳиши адабиёти бадеӣ дар ҳар давру замон аз байн нарафта, минбаъд низ рушд хоҳад кард, зеро он масъалаҳои зиёди услубӣ ва забониро фаро мегирад ва баррасӣ мекунад. Дар ибтидо адабиёти бадеӣ меҳвари асосии адабиётшиносӣ будааст, аммо аз ибтидои асри XX он объекти асосиву муҳими илми забоншиносӣ низ маҳсуб меёбад.

Дар замони муосир забони ҳозираи тоҷикӣ ва ҳамчунин илми забоншиносӣ ба дараҷае рушд ёфта истодааст, ки ҳатто воҳидҳои хурдтарини забонӣ низ мавриди таҳқиқ қарор мегиранд. Сабаби омӯзиш ва таҳқиқи чунин воситаҳои забонро ҳамбастагии мубодилаи афкор ва равобити байналмилалӣ ташкил медиҳад ва ҳамчунин дар ин росто робитаи забонҳо ва равобити адабӣ таваҷҷуҳи муҳаққиқони дохиливу хориҷиро бештар ҷалб намудааст. Бинобар ҳамин таҳқиқоти мазкур ба мавзуи воситаҳои забонии тасвири бадеӣ бахшида шуда, яке аз масъалаҳои мубрами забонӣ муаррифӣ мешавад.

Зикри ин нуктка муҳим аст, ки дар илми забоншиносии тоҷик вобаста ба воситаҳои забонии тасвири бадеӣ дар асоси осори адибони адабиёти тоҷик баъзе масъалагузориҳо дар корҳои илмии самтҳои гуногун вуҷуд дораду халос. Аз ин лиҳоз дар таҳқиқти худ муаллиф аз методи таҳлили хронологӣ, таҳлили луғавию маъноӣ, таҳлили сохторӣ, методи таҳқиқи типологӣ, муқоисавии таърихӣ ва методи муқобалаӣ мавриди истифода қарор дода шудааст. Дар рафти омӯзиши воситаҳои забонии тасвири бадеӣ усули

таҳлили матн, таҳлили ҷузъҳои таркибӣ ва таҳлили услубӣ низ истифода бурда шудааст. Нуктаҳои асосии таҳқиқоти диссертатснонӣ дар доираи 8 мақола дар маҷаллаҳои илмӣ, аз ҷумла 7 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба нашр расидаанд. Таҳқиқоти мавриди назар аз рӯйхати ихтисораҳо, муқаддима, 3 боб, хулоса, рӯйхати адабиёт ва замима иборат мебошад. Боби аввали таҳқиқот "Заминаҳои назариявии воситаҳои забонии тасвири бадеӣ дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ" унвон дошта, аз 2 фасл иборат аст, ки дар онҳо масъалаҳои назариявии таснифоти воситаҳои забони тасвири бадеӣ баррасӣ гардидаанд. Боби дуввуми рисола "Вижагиҳои лексикӣ ва грамматикии воситаҳои забонии тасвири бадеӣ дар "Ёддоштҳои"-и С. Айнӣ" унвон дошта, таҳлили вижагиҳои лексикӣ ва грамматикии воситаҳои забонии тасвири бадеӣ дар осори С. Айниро дар бар гирифта, аз се фасл иборат аст. Боби сеюм "Воситаҳои забонии тасвири бадеӣ дар «Ёддоштҳо»-и С. Айнӣ ва тарҷумаи он дар забони англисӣ" унвон дошта, дар он ҷойгоҳи воситаҳои забони тасвирии бадеӣ дар «Ёддоштҳо»-и С. Айнӣ ва тарҷумаи онҳо нишон дода шудааст. Инчунин, дар боби мазкур масъалаҳои тарҷумаи воситаҳои забони тасвири бадеӣ дар «Ёддоштҳо»-и С. Айнӣ ва вижагиҳои воситаҳои забонии тасвири бадеӣ дар «Ёддоштҳо»-и С. Айнӣ ва тарҷумаи онҳо ба забони англисӣ баррасӣ гардидаанд. Муҳаққиқ андешаҳо ва хулосаҳои худро дар ҳаҷми 8 банд натиҷагирӣ намудааст. Таҳқиқоти мазкур ба як қатор масъалаҳои забоншиносӣ ва тарҷумашиносии тоҷик равшанӣ меандозад. Бо таваҷҷуҳ ба дастовардҳои таҳқиқотии ноилшуда муаллиф тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаи таҳқиқотро дар ҳаҷми 6 банд манзур сохтааст. Автореферати диссертатсия пурмазмун ва дар сатҳи илмӣ таълиф гардидааст, вале он аз камбудиҳо орӣ нест. Аз ҷумла:

1. Дар гузоштани иқтибосҳо ягонагии меъёр ба назар намерасад. Хуб мешуд, ки иқтибосҳо дар як шакл гузошта мешуданд.

2. Дар автореферати диссертатсия норасоиҳои имлоиву техникӣ ва услубӣ ба назар мерасанд.

Қайд кардан ба маврид аст, ки ин камбудиҳо қиммати илмии таҳқиқотро коста намекунанд ва онҳо ислоҳпазир буда, дар коркард ва ба инобат гирифтани фаъолияти минбаъда пешниҳод карда мешаванд. Зикр крдан ба маврид аст, ки автореферата диссертатсияи Ғафорова Таҳмина Сатторовна дар мавзуи «Воситаҳои забонии тасвири бадеӣ дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ (дар асоси «Ёддоштҳо»-и Садриддин Айнӣ)» ба талаботи бандҳои 31-35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфт намудани дараҷаи илмии номзади илми филология аз рӯйи ихтисоси 10.02.20 –Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ мебошад.

Муқарриз:
Номзади илми филология, дотсенти
кафедраи забоншиносии муқоисавӣ
ва назарияи тарҷумаи Донишгоҳи
байналмилалии забонҳои хориҷии
Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода — Маҳмудзода Миҷгонаи Абдулваҳоб

“27” ноябри 2023

Суроға: 734019, Тоҷикистон, ш. Душанбе, кӯчаи Муҳаммадиева 17/6
Телефон: (+992)908-55-65-01
Email: mahmudzoda.mijgona@mail.ru

Имзои Маҳмудзодаи Миҷгонаи Абдулваҳобро тасдиқ мекунам:
Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси
Донишгоҳи байналмилалии забонҳои хориҷии
Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода — Юсупова Б. Ғ.

РАЁСАТИ КАДРҲО ВА КОРҲОИ МАХСУС